

ZBIERKA **ZÁKONOV**
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1960

Vyhlásené: 11. 7. 1960 Časová verzia predpisu účinná od: 1. 9.1991 do: 28.10.1992

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

100

Ústavný zákon z 11. júla 1960
ÚSTAVA ČESKOSLOVENSKEJ SOCIALISTICKEJ REPUBLIKY

z 11. júla 1960

Národné zhromaždenie Československej republiky uznieslo sa na tomto ústavnom zákone:

Prvá hlava
SPOLOČENSKÉ ZRIADENIE

Čl. 1

(1) Česká a Slovenská Federatívna Republika je socialistický štát založený na pevnom zväzku robotníkov, roľníkov a inteligencie, na čele ktorého je robotnícka trieda.

(3) Česká a Slovenská Federatívna Republika patrí k svetovej socialistickej sústave; usiluje sa o priateľské vzťahy so všetkými národmi a o zabezpečenie trvalého mieru na celom svete.

Čl. 2

(1) Všetka moc v Českej a Slovenskej Federatívnej Republike patrí pracujúcemu ľudu.

(2) Štátnu moc vykonáva ľud zákonodarnými zbormi, ktoré volí, a ľudovým hlasovaním (referendom).

(3) Zákonodarné zbory v Českej a Slovenskej Federatívnej Republike sú: Federálne zhromaždenie, Česká národná rada a Slovenská národná rada.

Čl. 3

(1) Volebné právo do všetkých zákonodarných sborov je všeobecné, rovné a priame s tajným hlasovaním. Voliť môže každý občan, ktorý dovŕšil 18 rokov. Zvolený môže byť každý občan, ktorý dovŕšil 21 rokov.

(2) Členovia zákonodarných zborov – poslanci – sú povinní vykonávať svoj mandát osobne, podľa svojho svedomia a najlepšieho presvedčenia; nie sú viazaní príkazmi, ktoré sa týkajú výkonu mandátu.

Čl. 5

Na rozvíjanie spoločnej činnosti, na všestrannú a aktívnu účasť na živote spoločnosti a štátu a na uskutočňovanie svojich práv združujú sa pracujúci do dobrovoľných spoločenských organizácií, ktorými sú najmä Revolučné odborové hnutie, organizácie družstevné, organizácie mládeže, organizácie kultúrne, telovýchovné a iné; na spoločenské organizácie postupne prechádzajú niektoré úlohy štátnych orgánov.

Čl. 10

Nerastné bohatstvo, základné zdroje energie, základný lesný pôdny fond, prírodné zásoby podzemných vôd, vodné toky a prírodné liečivé zdroje sú v štátnom vlastníctve. Podrobnosti ustanoví zákon Federálneho zhromaždenia.

Čl. 11

Vlastnícke právo k pôde a dedičské právo k nej zostávajú nedotknuté.

Čl. 12

Výkon vlastníckeho alebo užívacieho práva nesmie poškodzovať ľudské zdravie, životné a prírodné prostredie nad nevyhnutne potrebnú mieru.

Čl. 13

Štát vytvára podmienky a ustanovuje pravidlá pre rozvoj a ochranu podnikania a hospodárskej súťaže.

Čl. 14

Cudzie právnické osoby a cudzinci môžu nadobúdať vlastníctvo a iné majetkové práva a podnikáť na území Česko-slovenskej federatívnej republiky za podmienok ustanovených zákonom. Štát im zaručuje rovnocennú ochranu ich vlastníckych a iných majetkových práv ako česko-slovenským občanom a česko-slovenským právnickým osobám.

Čl. 15

(1) Česko-slovenská federatívna republika svojou hospodárskou politikou usiluje o rozmnožovanie národného bohatstva, o sociálne spravodlivú spoločnosť a o vytvorenie nevyhnutných podmienok pre slobodný rozvoj osobnosti, rozvoj národov a národností.

(2) Štát dbá o vytváranie ekologickej rovnováhy ochranou prírody a starostlivosťou o tvorbu a ochranu zdravého životného prostredia aj o šetrné využívanie prírodných zdrojov.

Čl. 16

(1) Všetka kultúrna politika v Československu, rozvoj vzdelania, výchova a vyučovanie sú vedené v duchu vedeckého poznania a v súlade so zásadami vlastenectva, humanity a demokracie.

(2) Štát spolu so spoločenskými organizáciami všemožne podporuje tvorivú činnosť vo vede a umení, usiluje sa o stále širšiu a hlbšiu vzdelanosť pracujúcich a o ich aktívnu účasť na vedeckej a umeleckej tvorbe a dbá o to, aby výsledky tejto činnosti slúžili všetkému ľudu.

(3) Štát a spoločenské organizácie sa sústavne usilujú o odstránenie prežitkov vykoristovateľskej spoločnosti vo vedomí ľudí.

Čl. 17

(1) Všetci občania a všetky štátne a spoločenské organizácie sa v každom svojom konaní spravujú právnym poriadkom socialistického štátu a dbajú o plné uplatnenie socialistickej zákonnosti v živote spoločnosti.

(2) Spoločenské organizácie, plniac svoje poslanie, vedú občanov k zachovávaniu zákonov, k dodržiavaniu pracovnej disciplíny i pravidiel socialistického spolužitia a usilujú sa predchádzať a zamedzovať ich porušovanie.

Čl. 18

(1) Ústredné riadenie spoločnosti i štátu sa podľa zásady demokratického centralizmu spája so širokou právomocou a zodpovednosťou nižších orgánov za aktívnej účasti pracujúcich a s uplatnením ich tvorivej iniciatívy.

(2) Na základe vedeckého svetového názoru sa v spoločnosti pracujúcich plne uplatňujú výsledky vedy v riadení spoločnosti i v plánovaní jej ďalšieho rozvoja.

**Siedma hlava
MIESTNA SAMOSPRÁVA****Čl. 86**

(1) Základom miestnej samosprávy je obec.

(2) Obec je samosprávnym spoločenstvom občanov. Je právnickou osobou; má vlastný majetok, s ktorým samostatne hospodári. Zákon ustanoví, ktoré dane a poplatky sú príjmom obce.

(3) O veciach miestnej samosprávy rozhodujú občania na obecných zhromaždeniach alebo referendom alebo prostredníctvom zastupiteľstva obce.

(4) Právo voliť členov zastupiteľstva obce je všeobecné, rovné a priame; uskutočňuje sa tajným hlasovaním.

(5) Obec vydáva vo veciach miestnej samosprávy všeobecne záväzné vyhlášky. Vyhlášky môže tiež vydávať vo veciach štátnej správy, ak bola na to splnomocnená zákonom.

Čl. 87

(1) Obce sa môžu združovať na zabezpečovanie vecí spoločného záujmu.

(2) Hranice obce možno meniť len s jej súhlasom. Podmienky a spôsob vzniku, zániku, rozdelenia alebo zlúčenia obcí ustanovia zákony národných rád.

(3) Zákony národných rád ďalej ustanovia najmä

- a) postavenie, organizáciu a pôsobnosť obcí,
- b) podmienky výkonu volebného práva a spôsob vykonávania volieb do zastupiteľstiev obcí a ich volebné obdobie,
- c) prostriedky ochrany práva obcí na miestnu samosprávu,
- d) ktoré veci sa považujú za veci miestnej samosprávy,
- e) v ktorých veciach sa obce poverujú výkonom štátnej správy.

**Ôsma hlava
SÚDY A PROKURATÚRA****Čl. 97**

Súdy a prokuratúra chránia štát, jeho ústavné zriadenie i práva a oprávnené záujmy fyzických a právnických osôb.

Súdy**Čl. 98**

(1) Súdnicstvo vykonávajú nezávislé súdy Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky, Českej

republiky a Slovenskej republiky.

(2) Súdmi Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky sú: Najvyšší súd Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky, vyššie vojenské súdy a vojenské obvodové súdy; v čase brannej pohotovosti štátu tiež vyššie poľné súdy a nižšie poľné súdy.

(3) Sídlo Najvyššieho súdu Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky ustanoví zákon Federálneho zhromaždenia.

(4) Súdmi Českej republiky a Slovenskej republiky sú: Najvyšší súd Českej republiky, Najvyšší súd Slovenskej republiky, krajské súdy a okresné súdy (ďalej len „súdy republík“).

(5) Ustanovenia týkajúce sa krajských a okresných súdov sa vzťahujú aj na súdy s rovnakou pôsobnosťou, ale inak označené.

Čl. 99

(1) Najvyšším súdnym orgánom v Českej a Slovenskej Federatívnej Republike je Najvyšší súd Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky, ktorý sleduje právoplatné rozhodnutia najvyšších súdov republík a vojenských súdov a zabezpečuje zákonnosť a jednotnosť rozhodovania medzi republikami a vojenskými súdmi tým, že

- a) rozhoduje o riadnych opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam vojenských súdov v prípadoch ustanovených zákonom,
- b) rozhoduje o mimoriadnych opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam najvyšších súdov republík a všetkých vojenských súdov, proti rozhodnutiam senátov vojenského kolégia Najvyššieho súdu Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky, pokiaľ tento súd rozhodoval o riadnom opravnom prostriedku, a ďalej proti rozhodnutiam iných orgánov činných v trestnom konaní vo vojenských veciach v prípadoch ustanovených zákonom,
- c) zaujíma stanoviská k zjednocovaniu výkladu zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov s federálnou pôsobnosťou,
- d) rozhoduje v iných zákonom ustanovených prípadoch.

(2) Najvyšší súd Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky ďalej

- a) preskúmava zákonnosť rozhodnutí ústredných orgánov štátnej správy Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky, ak neustanovuje zákon inak,
- b) rozhoduje spory o právomoc medzi súdmi jednej republiky a štátnymi notárstvami alebo orgánmi štátnej správy druhej republiky a spory o právomoc medzi súdmi a federálnymi orgánmi štátnej správy; rozhoduje spory o príslušnosť medzi súdmi a medzi súdmi a štátnymi notárstvami a určuje ich príslušnosť v prípadoch ustanovených zákonmi o konaní pred súdmi a štátnymi notárstvami,
- c) rozhoduje o uznaní a vykonateľnosti rozhodnutí cudzozemských súdov na území Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky, ak to vyžaduje zákon alebo medzinárodná zmluva.

(3) V Českej republike je najvyšším súdnym orgánom Najvyšší súd Českej republiky, v Slovenskej republike je najvyšším súdnym orgánom Najvyšší súd Slovenskej republiky. Najvyšší súd republiky dbá o zjednocujúci výklad a zjednocujúce používanie zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov ostatnými súdmi republiky.

Čl. 100

(1) V konaní pred súdom rozhoduje senát alebo jediný sudca. Zákony upravujúce konanie pred súdmi ustanovujú, v ktorých senátoch a v ktorých veciach sa zúčastnia na rozhodovaní prísediaci a v ktorých veciach rozhoduje jediný sudca; ako jediný sudca môže rozhodovať iba sudca.

(2) Sudcovia a prísediaci sú si pri rozhodovaní rovní.

(3) Súdom prvého stupňa je spravidla okresný súd.

Čl. 101

(1) Sudcov Najvyššieho súdu Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky vymenúva prezident Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky na návrh predsedu Najvyššieho súdu Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky po dohode s vládou Českej republiky a s vládou Slovenskej republiky spravidla v rovnakom počte z občanov Českej republiky a z občanov Slovenskej republiky. Vymenovanie za sudcu Najvyššieho súdu Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky nadobúda účinnosť schválením oboma snemovňami Federálneho zhromaždenia. Prezident Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky vymenúva na návrh vlády Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky predsedu a podpredsedu Najvyššieho súdu Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky zo sudcov tohto súdu; ak za predsedu vymenoval občana Českej republiky, vymenuje za podpredsedu občana Slovenskej republiky alebo naopak.

(2) Sudcov vojenských súdov vymenúva prezident Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky na návrh ministra obrany Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky.

(3) Sudcov najvyššieho súdu republiky a ostatných súdov republík vymenúva predsedníctvo príslušnej národnej rady na návrh vlády príslušnej republiky.

(4) Sudcovia a prísediaci môžu byť odvolaní, prípadne zbavení svojej funkcie len z dôvodov a spôsobom ustanovenými zákonom. Pre porušenie svojich povinností môžu byť sudcovia odvolaní len na základe právoplatného rozhodnutia kárneho súdu.

(5) Podmienky pre výkon funkcie sudcu a prísediaceho, včítane znenia sľubu, ktorého zloženie je predpokladom výkonu funkcie, ustanoví a voľbu prísediacich vojenských súdov upraví zákon Federálneho zhromaždenia. Zákon Federálneho zhromaždenia upraví tiež dôvody odvolania a podmienky iného zániku funkcie sudcu a funkcie prísediaceho vojenských súdov. Voľbu a odvolanie a podmienky iného zániku funkcie prísediacich okresných a krajských súdov upravia zákony národných rád.

Čl. 102

(1) Sudcovia a prísediaci sú pri výkone svojej funkcie nezávislí a sú viazaní jedine zákonom.

(2) Ak sa súd domnieva, že iný všeobecne záväzný právny predpis odporuje zákonu, konanie preruší a podá návrh na začatie konania pred Ústavným súdom. Nález Ústavného súdu je preň i pre ostatné všeobecné súdy záväzný.

(3) Sudcovia a prísediaci sú povinní vykladať právne predpisy podľa svojho najlepšieho vedomia a svedomia, sú povinní rozhodovať nezávisle, nestranne a spravodlivo.

Prokuratúra

Čl. 104

(1) Dozor nad dôsledným vykonávaním a zachovávaním zákonov a iných právnych predpisov ministerstvami a inými orgánmi štátnej správy, hospodárskymi a inými organizáciami i občanmi prislúcha prokuratúre; na jej čele stojí generálny prokurátor Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky.

(2) Prokuratúra sa člení na Generálnu prokuratúru Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky, Generálnu prokuratúru Českej republiky, Generálnu prokuratúru Slovenskej republiky a na nižšie články, ktoré ustanoví zákon Federálneho zhromaždenia. Na čele generálnych prokuratúr republík

stoja generální prokurátori republik.

Čl. 105

(1) Generálního prokurátora České a Slovenské Federativní Republiky vymenúva a odvoláva prezident České a Slovenské Federativní Republiky. Ak generálnym prokurátorom České a Slovenské Federativní Republiky je občan České republiky, bude za jeho prvého námestníka vymenovaný občan Slovenskej republiky alebo naopak.

(2) Generálního prokurátora republiky vymenúva a odvoláva predsedníctvo národnej rady príslušnej republiky. Návrh na vymenovanie generálního prokurátora republiky podáva generální prokurátor České a Slovenské Federativní Republiky, ktorý tiež môže predsedníctvu národnej rady príslušnej republiky navrhnúť, aby generálního prokurátora republiky odvolalo.

(3) Generální prokurátor České a Slovenské Federativní Republiky je zodpovedný Federálnemu zhromaždeniu, ktoré môže prezidentovi České a Slovenské Federativní Republiky navrhnúť, aby ho z funkcie odvolal.

(4) Generální prokurátor republiky je v celom rozsahu svojej pôsobnosti zodpovedný národnej rade príslušnej republiky.

Čl. 106

(1) Orgány prokuratury vykonávajú svoje funkcie nezávisle od miestnych orgánov. Vo všetkej svojej činnosti sa opierajú o iniciatívu pracujúceho ľudu a jeho organizácií.

(2) Orgány Generálnej prokuratury České a Slovenské Federativní Republiky a vojenských prokuratur sú podriadené generálnemu prokurátorovi České a Slovenské Federativní Republiky. Generální prokurátori republik sú mu podriadení pri výkone dozoru nad dôsledným vykonávaním a zachovávaním zákonov a iných právnych predpisov vydaných orgánmi České a Slovenské Federativní Republiky.

(3) Orgány prokuratury v Českej republike a v Slovenskej republike sú podriadené generálnemu prokurátorovi príslušnej republiky. Generálnemu prokurátorovi České a Slovenské Federativní Republiky sú výnimočne podriadené v prípadoch ustanovených v zákone.

Čl. 106a

Zprávy o stave socialistickej zákonnosti

(1) Federálne zhromaždenie prerokúva správy generálního prokurátora České a Slovenské Federativní Republiky o stave socialistickej zákonnosti.

(2) Národná rada príslušnej republiky prerokúva správy generálního prokurátora republiky o stave socialistickej zákonnosti.

Deviata hlava

VŠEOBECNÉ A ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Čl. 112

(1) Ústava nadobúda účinnosť dňom, keď bola schválená Národným zhromaždením.

(2) Týmto dňom stráca platnosť doterajšia ústava i ostatné ústavné zákony, ktoré ju menili a dopĺňali.

Novotný v. r.

Fierlinger v. r.

Široký v. r.

